### КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

	(назва факультету)	
Кафедра ядерної фізи	ки	
кафедра <u>ядорног фо</u>	«ЗАТВЕРДУ Заступник да з навичальной г	екана 🗇 🗞
РОБОЧ	А ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИ	плини
"GRID	системи та методи паралельного програм	ування"
	(повна назва навчальної дисципліни) <b>для студентів</b>	
галузь знань	10 Природничі науки (шифр і назва)	
спеціальність	104 — "Фізика та астрономія" (шифр і назва спеціальності)	
освітній рівень	<b>МАГІСТР</b> (молодший бакалавр, бакалавр, магістр)	
освітня програма	<u>Фізика високих енергій</u>	
вид дисципліни	обов'язкова	
	Форма навчання	денна
	Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
	Семестр	3
	Кількість кредитів ECTS	6
	Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
	Форма заключного контролю	<u>екзамен</u>
Викладач: канд. фіз	мат. наук, доцент Р.В.Єрмоленко; ічні працівники, які забезпечують викладання даної дисципліни у відповідном	у навчальному році)
	ролонговано: на 20_/20_ н.р(	)« » 20 p.

КИЇВ - 2021

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_

Розробники: Р.В. Єрмоленко канд. фіз.-мат. наук, доцент.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри ядерної фізики

Каденко І.М.) прізвище та ініціали)

Протокол № <u>11</u>від «<u>10</u>» червень 20<u>21</u> р.

Схвалено науково - методичною комісією фізичного факультету

Протокол від «<u>22</u>» <u>червня</u> 2021 року № 4

Голова науково-методичної комісії

(<u>Оліх О.Я.</u>) (прізвище та ініціали)

#### ВСТУП

**1. Мета дисципліни** – метою викладання навчальної дисципліни " GRID системи та методи паралельного програмування " є надання студентам необхідних відомостей та навичок з сучасних підходів до розробки програмного забезпечення

#### 2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1. Успішне опанування загальних курсів "Математичний аналіз", "Аналітична геометрія", "Теорія ймовірностей", "Диференціальні рівняння", а також наступних спеціальних курсів: "Обладнання ядерних енергетичних установок" та "Ядерна безпека АЕС".
- 2. Вміти розв'язувати задачі в рамках загальних математичних курсів, а також курсів фізики та спеціальних курсів.
- 3. Володіти навичками роботи на комп'ютері щодо інформаційного пошуку в мережі Інтернет, а також числового вирішення математичних задач..

#### 3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна " GRID системи та методи паралельного програмування "  $\epsilon$  складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр".

Курс " GRID системи та методи паралельного програмування " дозволить значно покращити професійну підготовку студентів кафедри ядерної фізики, що пов'язано з тим, що студенти будуть вміти використовувати методи паралельного програмування при написанні програмного забезпечення для ядерно фізичних розрахунків.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- 1. Модель паралельного програмування з використанням графічних процесорів (GPU).
- 2. Застосування технології NVIDIA CUDA для фізичних розрахунків.
- **4. Завдання (навчальні цілі)** Сформувати у студенів уявлення про сучасні галузі застосування ядерної енергії. Згідно вимог Стандарту вищої освіти України (другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 104 «Фізика та астрономія», ОНП «Фізика високих енергій» дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

#### Інтегральних:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та інноваційного характеру у фізиці та астрономії.

#### Загальних:

3К03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3К04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

3К07. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

#### Фахових:

**СК08.**Здатність формулювати нові гіпотези та наукові задачі в області фізики, вибирати відповідні методи для їх розв'язання, беручі до уваги наявні ресурси. **СК12.** Здатність застосовувати знання теорій опису фізичних властивостей елементарних частинок та процесів взаємодії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з
Код	Результат навчання	нивчиння	оцінювиння	оцінці з дисципліни
1.1	Знати основи використання	лекція	Контрольні	50
	сигнальних процесорів		завдання	
2.1	Вміти використовувати методи	лекція	Контрольні	50
	обробки ядерно-фізичних		завдання	
	сигналів			

## 6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	2.1
<b>PH04</b> .Вибирати та використовувати відповідні методи обробки та аналізу даних в фізичних та астрономічних дослідженнях і оцінювання їх достовірності.	+	
<b>PH05.</b> Здійснювати феноменологічний та теоретичний опис досліджуваних фізичних та астрономічних явищ, об'єктів та процесів.		+
<b>PH10</b> .Відшуковувати інформацію і дані, необхідні для розв'язання складних задач фізики та астрономії, використовуючи різні джерела, наукові видання, наукові бази даних тощо, оцінювати та критично аналізувати отримані інформацію та дані.		+
<b>PH11.</b> Застосовувати теорії, принципи і методи фізики та астрономії для розв'язання складних міждисциплінарних наукових і прикладних задач.		+
<b>PH23.</b> Вміти встановлювати причинно-наслідковий зв'язок між статичними та динамічними характеристиками частинок	+	
<b>PH24.</b> Проводити аналітичні та чисельні методи опису кінетики процесу взаємодії і розпаду частинок		+

Програма навчальної дисципліни складається з 2-х змістовних модулів:

1. МОДЕЛЬ ПАРАЛЕЛЬНОГО ПРОГРАМУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСОРІВ (GPU).

#### 2. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ NVIDIA CUDA ДЛЯ ФІЗИЧНИХ РОЗРАХУНКІВ.

## Форма підсумкового контролю успішності навчання <u>Іспит.</u> Контроль знань і розподіл балів, які отримують студенти.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

У змістовий модуль 1 (3M1) входять теми 1 - 2, а у змістовий модуль 2 (3M2) — тема 3. Обов'язковим для заліку  $\epsilon$  50 балів, набраних студентом до іспиту.

(зазначаються умови, невиконання яких унеможливлює допуск до іспиту чи заліку)

Оцінювання за формами контролю: (як приклад)

	<i>3M1</i>		<i>3M XX</i>		
	Min. – _ балів	<i>Max.</i> – <u></u> бали	Min. – <u></u> бали	Мах. – балів	
Усна відповідь	0	10	0	10	
Семінарське та домашнє завдання	0	20	0	20	
"3" – мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент.  1 — мінімальна/максимальна запікова кількість робіт чи завлань					

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий* мінімум — <u>50</u> балів для одержання заліку обов'язково *повинні виконати визначене лектором* додаткове домашнє індивідуальне завдання.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до "Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу" від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	Залік	Підсумкова оцінка	
Мінімум	0	0	0	0	
Максимум	45	45	10	100	

### При цьому, кількість балів:

- 1-34 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;
- 35-59 відповідає оцінці «незадовільно» з можливістю повторного складання;
- 60-64 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);
- 65-74 відповідає оцінці «задовільно»;
- **75 84** відповідає оцінці «добре»;
- 85 89 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);
- 90 100 відповідає оцінці «відмінно».

#### Шкала відповідності (за умови іспиту)

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою		
90 – 100	5 Відмінно		
85 – 89	4		
75 – 84	4	добре	
65 – 74	3		
60 – 64	3	задовільно	
35 – 59	2	не задовільно	
1 - 34			

#### Шкала відповідності (за умови заліку)

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
90 – 100		
85 – 89		
75 – 84	Зараховано	
65 – 74		
60 – 64		
1 – 59	не зараховано	

# СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Ц		Кількість годин			
Л⁰ п/п	НАЗВА ЛЕКЦІЇ		Практичні роботи	Семінари	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. <i>МОДЕЛЬ ПАРАЛЕ.</i> ВИКОРИСТАННЯМ ГРАФІЧНИХ					Я 3
1.	Специфікатори функцій і змінних. Додані типи. Додані змінні. Директива виклику ядра. Додані функції. Атомарні операції в CUDA. Перевірка статусу ниток warp'a.	4	2		10
2.	Типи пам'яті в CUDA. Робота з глобальною пам'яттю. Робота з константної пам'яттю. Робота з пам'яттю зі спільним доступом.	4	2		10
3.	Основи CUDA host API. Основи роботи з CUDA runtime API. Установка CUDA на комп'ютер. Компіляція програм на CUDA. Заміри часу на GPU, CUDA events.	2	1		10
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕ ФІЗИЧНИХ РОЗРАХУН		TIÏ NVIDIA	СUDA ДЛ	Я
1.	Паралельна редукція. Знаходження префиксної суми. Побудова гістограми. Сортування	4	2		10
2.	Текстурна пам'ять в CUDA. Обробка цифрових сигналів. Прості перетворення кольору. Фільтрація. Згортка. Виявлення меж. Масштабування зображень.	4	2		10
3.	Взаємодія з OpenGL. Створення буферного об'єкта в OpenGL. Використання класів. Оптимізації. Використання CUDA профайлера.	2	1		10
	ВСЬОГО:	20	10		60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі

Лекцій - **20** год.

Практичні заняття - 10 год.

Семінари –  $\theta$  год.

Практичні заняття – 0 год. Тренінги - 0 год. Консультації – 1 год. Самостійна робота - 60 год.

#### Рекомендована література

- 1. Основы работы с технологией CUDA, Боресков А.В., Харламов А.А. ДМК-Пресс. 2010. 232 с.
- 2. Programming Massively Parallel Processors: A Hands-on Approach (Applications of GPU Computing Series) David B. Kirk, Wen-mei W. Hwu.
- 3. CUDA by Example: An Introduction to General-Purpose GPU Programming by Jason Sanders and Edward Kandrot.
- 4. CUDA Programming: A Developer's Guide to Parallel Computing with GPUs (Applications of GPU Computing Series) by Shane Cook.
- 5. CUDA personal super computer (Open Computer Technology) by Przemyslaw Bakowski.
- 6. Designing Scientific Applications on GPUs (Chapman & Hall/CRC Numerical Analysis and Scientific Computing Series... by Raphael Couturier.
- 7. An Introduction to Parallel Programming by Peter Pacheco.